

Filmen *Kryp på! Myror* berättar om myrorna i vår natur; hur de lever, ser ut och förökar sig.

Myrorna hör till leddjuren, närmare bestämt insekterna. De har en bakkropp, mellankropp och ett huvud. Och tre benpar. Alltså sex ben. Varje ben består av många delar. Och i ändan på foten, tarsen, finns det klor. Myrorna har i allmänhet två fasettögon. Och tre punktögon på huvudet. Vissa har bara punktögon eller inga ögon alls. Myrornas punktögon är enkla ögon, inte lika invecklade som de två fasettögonen. Flertalet av våra myror ser bra. Ju större fasettögon, desto bättre ser de. Skogsmyrorna har stora ögon. Gula tuvmyran små, för de lever mest inne i marken.

Ibland kan det hända att man hör prassel bland riset i skogen.

Det kan vara tusentals myror som bär på byggmaterial eller så utkämpas en strid. Den röda skogsmyran bygger stora stackar.

Myror, som bor i stackar nära varandra, i så kallade superkolonier, är oftast släkt. De kommer bra överens. Men om myror från andra stackar kommer in på området, då blir det slagsmål. De slåss med sina mundelar – mandibler - och försöker förintna varandra. Och så sprutar de myrsyra på varann, så att de till och med dör. Hela platser i skogen kan lukta myrsyra efter en sådan strid. Och bladen på lingon/blåbärsriset förstörs av syran.

Alla myror bygger inte stackar. Svartmyran och gula tuvmyran bygger bo i marken. Och hästmyran i trä. En gammal tall fungerar bra som bo. Där inne finns den stora drottningen, till och med två centimeter kan den bli.

Många myror är sociala insekter. Det betyder att de lever tillsammans i samhällen. Såsom röda skogsmyran och hästmyran. Honan, eller drottningen, lever djupt inne i stackens kammare, där den lägger ägg. Det är hennes enda uppgift. Arbetarna är också honor, men de kan inte lägga ägg. De försvarar stacken, bygger på den och skaffar föda från t.ex. bladlöss. Bladlössen utsöndrar honungsdagg, en sockerlösning. Och hanarna, drönarna är de som befruktar nya honor i slutet på sommaren.

Myrorna gör också stor nytta. De håller efter skadeinsekter i skogen, så de inte blir för många. Myrorna finns i alla typer av miljöer allt från gårdsplaner till djupa skogar. I Sverige finns cirka 80 myrarter, i Finland 65 och i hela världen över 10 000.

SVAR TILL FRÅGORNA

1. Vilka delar består myrans kropp av?

Huvud, mellankropp och bakkropp.

2. Vad finns i ändan på myrans fot, tarsen?

Klor.

3. Vilka myror ser bra?

De som har stora fasettögon, såsom röda stackmyran/skogsmyran. Gula tuvmyran lever mest inne i jorden och har små ögon, den ser inte alls lika bra som stackmyran.

4. Vilken uppgift har honan, drottningen, i en stack?

Att lägga ägg.

5. Vilket kön har arbetarna i stacken?

De är alla sterila honor, som inte kan lägga ägg.

forts.

6. Vad händer om myror från olika områden möts?

Vanligtvis börjar de slåss, om de inte är nära släkt. Men det har visat sig att också egna släktingar kan komma i luven på varandra.

7. Vilket vapen använder sig myrorna av då de slåss?

De använder sina kraftiga käkar, mandibler, för att förgöra den andra. Dessutom sprutar de myrsyra på motståndaren.

8. Förutom insekter lever myrorna också långt på honungsdagg. Vad är det?

Bladlössen förser myrorna med en sockerlösning, som man kallar för honungsdagg. Bladlössen betalar med honungsdagg, så att myrorna skall skydda dem från rovinsekter (nyckelpigor). Myrorna så att säga mjölkar bladlössen på sockerlösningen genom att stryka på bladlössen med antennerna.

9. Vad är bröllopsflykt för någonting?

På sensommaren då det är riktigt varmt kryper både nyckläckta hanar (drönare) och honor (drottningar) fram ur boet. De har vingar och flyger sin kos för att para sig (så kallade flygmyror). Honan bildar sedan ett nytt myrsamhälle om den lyckas med det. Hanarna dör efter flykten.

10. Vilken nytta gör myrorna?

De fångar insekter som annars kunde bli för många.
